

Ileana Popescu Bâldea

NIȘTE VREMURI 1

proză

Copyright © 2020, Ileana Popescu Bâldea
Copyright © 2020, Școala Ardeleană

Editura Școala Ardeleană
Cluj-Napoca, str. Mecanicilor nr. 48
Redacția: tel. 0364-117.252; 0728.084.801
e-mail: office@scoalaardeleanacluj.ro
redactie@scoalaardeleanacluj.ro
Difuzare: tel. 0364-117.246; 0728.084.803
e-mail: difuzare@scoalaardeleanacluj.ro
esadifuzare@gmail.com
www.scoalaardeleanacluj.ro

editor: Vasile George Dăncu
copertă/tehoredactare: Olivier

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
POPESCU BÂLDEA, ILEANA

Niște vremuri : proză / Ileana Popescu Bâldea. - Cluj-Napoca :

Editura Școala Ardeleană, 2020-

2 vol.

ISBN 978-606-797-540-6

Vol. 1. - 2020. - ISBN 978-606-797-541-3

821.135.1

proză

niște vremuri 1

I L E A N A P O P E S C U
B Â L D E A

Cuprins

Noiembrie / 7
Cu inocență, despre umbre / 9
Ca o nuanță palidă / 11
<i>Și totuși, omul!</i> / 27
<i>Bun-rămas, Doina Doru!</i> / 31
<i>Sens interzis</i> / 37
<i>Impresii de lectură despre volumul „În căutarea timpului ireal” de Relu Coțofană</i> / 42
<i>Gând de Gaudeamus, în toamnă</i> / 46
<i>Într-o foiță neagră de staniol</i> / 52
<i>De vorbă cu bradul din mine</i> / 55
<i>Colaj</i> / 58
<i>Doar mâhnire pentru emfaza unora</i> / 61
<i>Cenacлу pe un concert de pian</i> / 65
<i>De ziua ta, copile!</i> / 68
<i>Dumnezeu nu scrie doar trăgând cuvintele din căciulă.</i>
<i>Impresii roz de la Târgul de Carte Bookfest</i> / 72
<i>Rugă de iulie</i> / 76
<i>Cred că trebuie să învățăm să gândim și în afara unor altfel de cutume. Astăzi, despre Nobel</i> / 78

În spatele poetului este întotdeauna un copil. Gânduri de la lansarea volumului „Ca o rugăciune” de Boris Marian Mehr / 81

Pentru totdeauna / 85

Zilele care trec prin noi și „Poezii cetății” / 86

Drum frumos, filmulețule! Impresii de la avanpremiera filmului „Bijutierul” – actor, poetul Mircea Valeriu Popa / 89

Oamenii mari se supără... / 92

Gând cu tălpile goale. La aniversarea poetei Liliana Popa / 96

Iubirea, în concert la ceas de seară. Eveniment magic – Nicu Nicușor / 99

Fapt divers / 103

Cum trece timpul! Gânduri de la lansarea volumelor „Lecturi prin timp” de Camelia Pantazi Tudor și „Yeti într-un bloc de gheață” de Luminița Zaharia / 105

Uneori lumile se ating. Gânduri de la lansarea volumului „Safire și îngeri” de Ioana Sandu / 109

Gânduri de la spectacolul de poezie și muzică „Credeam că vom fi iar octombrie” / 114

Gând trezit de ploaie. Impresii de la concertul „Când adoarme într-o ploaie” de Nicu Nicușor / 117

Nevoia de noi. Amintiri de la lansarea volumului colectiv „Jurnalul unui câmp de aripi” – Daniela Toma / 121

Salutare, Caragiale! / 124

Jos cortina, Gaudeamus! / 128

Printre bătaie de clopot – Regele Mihai, file de istorie / 132

Dragă Moșule / 136

Cuvinte pentru mâine. Gânduri de la Salonul Literar Astralis / 138

Cu degetul spre lună, prin gând de la lansare / 141

Gând în mai. Lansarea antologiei „Starea de om – substraturi”, ediție îngrijită de Daniela Toma / 144

„Vă mulțumesc că ați acceptat să fiți în cartea mea!” / 147

Despre „Viață îmbrăcată subțire” / 150

Fuga / 153

Scriu direct cu sufletul închis în nasturi triști / 155

Noapte bună, lume gălăgioasă! / 157

Viața mea cu ochi. Impresii de la lansarea volumului de proză „Viață îmbrăcată subțire” / 161

Impresii de la lansarea volumului „Bogații nu visează niciodată scoici” de Luminița Zaharia sau... clipa asta numită viață / 165

„Chipul cuvintelor” de Theodor Răpan / 167

„Pegas fără poet” de Nicolae Rotaru. Cu emoție, despre poveste / 171

Citind un articol... / 174

Doar o vorbă. „Eu și celălalt” de Ana Dobre Pelin / 177

Bun-rămas, Gaudeamus! (1) / 180

Un gând. Dacă basmele nu ar fi povești / 183

România, țara mea și a altora / 185

Radiografia unui gând. „Eu și celălalt” de Ana Dobre Pelin / 188

„Stația... viitor” / 193

Decembrie la Mărțișor. Mi-l amintesc pe X / 195

La mulți ani, 2019! Un vârtej într-un râu / 198

Înainte de vis... / 201

Cu emoție, despre ieri... / 204

Dimineată cu daruri... / 207

Despre „O călătorie la Salzburg” de Cristina Ștefan. Puterea din om / 209

Printre gânduri sau nevoia de liniște / 213

Lansarea, ca un colaj / 216

„Cartea vieții mele” de Geo Călugăru. Amărăciunea unui gând / 223

„Memoria muntelui” de Ioana Sandu / 225
 Extrasenzorial, timid, spre lume... / 227
 Grădina cu scriitori / 229
 Toamna cu emoțiile ei. Clubul de proză – Filiala
 București – USR. Muzica tare, să acopere
 gândurile... / 234
 Emoții de la lansarea volumului „Rapsod popular” de
 Luminița Zaharia / 237
 Gând la o cafea / 239
 Un timp care scrie. Gânduri de la lansarea cărții
 „Poezia românească de la Dosoftei la Nichita
 Stănescu” de Aureliu Goci / 242
 O cafea cu Effi / 245
 Gând de noiembrie. Romanul „Farsa” de Eliza Roha.
 Clubul de proză – Filiala București – USR / 247
 Ceasul din palmă. Emoții de la lansarea volumului
 „Bard rătăcitor” de Nicolae Rotaru / 250
 La vot, gândind că toți suntem frunze / 253
 Cuvântul dintre cuvinte / 255
 Bucuria / 260
 Gaudeamus, din nou / 262
 Lansare la Editura Școala Ardeleană: Dorel Vișan. Și
 gândul meu mic-mare despre cuvintele care
 pleacă / 264
 Gânduri printre arcade. Editura Eikon, lansarea
 romanului „Viitorul a trecut pe aici” de
 Emil Lungeanu / 267
 Un fel de fericire blândă / 269
 Gânduri pe un bulevard îngust. Gaudeamus – lansarea
 volumelor scriitorilor Adrian Alui Gheorghe,
 Adrian Lesenciuc, Răzvan Voncu / 272
 Bun-rămas, Gaudeamus! (2) / 276
 Gând de Moș Nicolae / 279
 Avem nevoie de povești / 281

22 decembrie – ultima lansare sau lumea aceasta nu se
 poate rătăci prea mult / 285
 Undeva, într-un brad... / 288
 Deasupra luminii se lipesc orașe / 289
 Breaking news / 291
 Cu bocancul, Doamne! / 293
 Cu tristețe, despre noapte! / 295
 Cu mască și fără mască... / 298
 În loc de sfârșit / 301

Ileana Popescu Bâldea / 305

Noiembrie

Vineri. lună aproape nouă. de pe terasa fără copac. s-a făcut înger, săracul. uneori îmi plimb gândurile prin umbra lui.

Întotdeauna, sfârșitul de săptămână pare a fi începutul lumii. pentru mine. lumea aceasta care vine și pleacă. atunci când nu dansează la bară. în lume intră... om, timp, spațiu, tot ceea ce respiră. comunică sau tace. dincolo de orice margine.

În fiecare vineri mă divid. și mă recompun. din mine și ceva, altcineva. și merg haihui. printre fel și fel de forme ale existenței. râd, plâng, țip, cânt, îmi permit să fiu o structură liberă în viața în care este firesc să trăim cu reguli.

Deci, la sfârșitul săptămânii îmi scutur capul de civilizație și așa, doar cu mine sau coabitând sub piele cu o altă entitate, urc pe scenă. liberă. avem nevoie de asta. chiar dacă scaunele sunt neocupate.

Uneori, prin colțurile sălii mă văd întreagă. partea de weekend are memorie bună. zâmbesc fărâmițat în colțul gurii și-mi zic că în fiecare moment suntem altcineva. un cineva trucat, încordat, să fie bine, cu epidermul întins la maximum de pornirile lăuntrice, cu privirile rămase la

jumătate și gândurile ascunse bine prin buzunare. existăm. evoluție. firesc. altfel, am mișuna prin liane. totuși, unde începem noi, cei adevărați, și unde ne sfârșim? cât din noi suntem îmbrăcați în condescendență și cât timp ne mai rămâne pentru a fi dezbrăcați? o graniță ar fi necesară între cele două părți despre care, dacă nu ar exista, am putea spune că devenim alienați. civilizația ne înstrăinează? ne modifică până la anulare? nu, cu siguranță, nu! trebuie doar să trasăm bine limita între noi, cei de afară și, cei dinlăuntru. și, când zburdăm spre... (indiferent cum se cheamă locul – scenă, pădure, culoare, cuvânt, piatră, muzică, aer, doar), manifestându-ne diferit, trebuie să ne asigurăm că suntem singuri sau alături de cei care pot înțelege fără a ne judeca strâmb interiorul. fără de care nu am fi liberi. pentru că, dacă vor fi prea mulți cei care judecă, s-ar putea să ne întrebăm dacă nu cumva interiorul nostru este defect și ar trebui să ne reprimăm eul.

Și, pentru asta... în fiecare vineri mă divid și mă recompun din mine și altceva, altcineva. iar duminică seara, îmi îmbrac pielea de actor, ar spune unii, chiar dacă știu că sunt tot eu, adaptată, nemodificată genetic, doar purtând o cuirasă împotriva vremurilor sau... chiar pentru ele.

22 aprilie 2020

Cu inocență, despre umbre

Nu! Categorie, umbrele nu sunt lăsate doar în lumină! Sau poate lumina este în noi și ne călăuzește, indiferent de direcția spre care pornim sau de felul în care ne poziționăm față de noi înșine...

Eram mică, nu știu anotimpul, tata era internat. Îmi amintesc clar momentul în care Petrică (soțul unei verișoare) a deschis ușa camerei mele. Am sărit în brațele lui, așa cum sărea, în brațele mele, Lizica, ieduța pe care o creșteam, i-am sărutat obrajii reci și sprâncenele care semănau cu ale tatei și fruntea. S-a așezat pe scaun și m-a ridicat pe genunchi. Am închis ochii și, acolo, ghemuită lângă inima lui, mi-am imaginat că s-a întors tata. Vorbea stălcit, întotdeauna, îl înțelegeam greu, dar îl iubeam mult. I-am fixat irisul stâng, insistent. Nu știu când vine Șanu! mi-a zis și a întors capul înspre motănelul care semăna cu Effi. Am simțit fața cum se strânge. Mi-a mângâiat părul moale, iar palma lui, pe creștetul meu, părea o binecuvântare. M-a așezat pe scaun și a scos din buzunar un șnur roșu. L-a legat de codița lui Piti și, în timp ce acestea se învârtea, tristețea care începuse să se lățească pe chipul meu s-a destrămat într-un zâmbet candid apoi, într-un râs zglobiu, de copil. M-am așezat pe

burtă, o vreme, urmărind spectacolul. Ușa s-a deschis și a venit mama cu o farfurie plină cu clătite. Bucuria a trecut brusc, amintindu-mi cât de mult îi plăceau tatei. M-am ghemuit, din nou, lângă el. Am plâns când a plecat, chiar dacă a promis că se va duce curând la București să-l aducă. Dar zilele treceau fără ca Petrică să se țină de cuvânt. Târziu, într-o seară, aceeași ușă s-a deschis larg:

– Surcel, ți l-am adus pe Șanu! a zis, în timp ce-l ținea pe tata după umeri și se scutura de ploaie.

M-am repezit în brațele lor, ale amândurora, nu știu cum făceam asta, și m-am lipit de ei ca de un basm. Lacrimile mele se amestecau cu lacrimile lor. Tata a scos din valiză un pulover ca cerul. I-am mulțumit și i-am spus că nu trebuia, că el era cel mai frumos dar pe care mi-l putea face. Am adormit târziu și, a doua zi, mândră, la școală, am luat puloverul care parcă era ȧșut cu sufletul tatei plin de dragoste.

– Este purtat! Nu vezi că este ros pe la mâneci? a spus învățătoarea care nu mă suporta (eram colegă de clasă cu fiica ei).

– Dar este plin de iubire! am replicat tristă și-am plecat din clasă plângând.

Au trecut foarte mulți ani, aproape o viață. Nu știu de ce mi-am amintit asta, acum. Poate pentru că în seara aceasta am legat un șnur de codița lui Effi sau pentru că îmi imaginez că este Sfântul Petru. Sau... cred că mi-e dor de toți și realizez cât de mult avem nevoie de umbre...

22 aprilie 2020

Ca o nuanță palidă

Nu, câțiva kilometri nu pot sta în calea nimănui. Indiferent cât de lungi, întortocheați, înguști și alunecoși ar fi. Pentru că, uneori, ei nu există decât în mentalul nostru obișnuit să măsoare totul. La modul real dar, tot uneori, distanțele sunt doar în aer. Aerul acela care poate fi adunat între cuvinte, gânduri, imagini, sentimente. Trebuie să întinzi mâna și să îi simți degetele de om. Nu, distanțe nu există! Există doar fizica – care poate fi un poem, un roman, un eseu, atunci când pielea noastră are pori pentru energii purtătoare de iubire. În Univers este totul. Departe, oricând, devine aproape, dacă vrem.

*

Era iunie, înfloriseră teii, lucram la *Centrul de Medicină Sportivă*, detașată din Brașov; examen de intrare în București nu se mai dăduse de multă vreme. Diana avea câteva luni și reluasem activitatea devreme – la indicația unui medic. Lucram după-amiaza, la camera de gardă. Stătea cuminte, în căruț, în dreptul ferestrei încăperii unde consultam. Parcul *Centrului* era o minune – o veritabilă

pădure cu alei. Uneori, când nu aveam pacienți, ieșeam câteva minute și împingeam căruțul, în chiotele ei. Apoi reveneam și, doar trăgeam cu ochiul din când în când, să mă conving că este bine.

Erau alte vremuri. Exista acea încredere între oameni care te făcea să trăiești fără frică, panică și gânduri negre. Copiii puteau fi liberi, colegii te ajutau fără să se întrebe pentru ce o fac sau dacă tu ai mai mult decât ei sau ce cale ar trebui abordată pentru a-ți face rău – în situația în care nu ai fi empatizat cu ei politic, cultural, principial. Nu! Așa ceva nu se întâmpla, poate pentru că nu aveai între cine să-ți împarți preferința politică și spiritul. Iar principiile erau aceleași, sădite cu migală de un sistem, chiar dacă structural erai un om bun sau rău. Dar, cred cu convingere că majoritatea eram buni – o bunătate dobândită, dacă nu o aveai, prin poziționarea tuturor față de același zid comun care, prin metode de coerciție, te alinia acolo unde trebuie. Iar bunătatea aceea de *Să trăiți, am înțeles!* era dublată, cumva, de ceva nativ, nealterat, naiv. Oricum, oamenii păreau oameni și, oricât de greu era, uneori, îi simțeai pe toți alături. Se întâmpla așa, cum ai arunca 100 de indivizi într-un recipient mare, supuși acelorași restricții și tratamente, iar ei luptă împreună să iasă cu bine, fără a-și face rău unul altuia. De ce, atunci, se ajutau, de ce nu se împingeau pentru binele lor? Să fi fost mai aproape de esența din noi sau esența mai pregnantă? Oare timpul să fi tocit frumosul din cromozomi sau am dobândit noi, cei de acum, specie *evoluată*, o cuirasă căreia îi spunem ură, nepăsare, frustrare, agresivitate, suficiență? Și doar această carapace să o vedem în relația cu celălalt, ceilalți? Iar el, omul nou, să fie, de fapt, bun, în adânc, și rău la suprafață, pentru a se apăra de un mediu în care a fost angrenat, fără voia lui, de același sistem care i-a răătăcit eul și l-a urcat, cumva, din nou, în copaci, alți copaci – din fier, ambiții, nonvalori? Poate totul s-a întâmplat așa cum spun, fără vina vreunui sistem, doar a drumului acesta incert care

se cheamă evoluție – un fir care pentru a ajunge la destinație trebuie să înșire fel și fel de etape ce aparțin, printr-o pură întâmplare, unui sistem sau altuia. Evoluția înseamnă timp, timpul este ocupat de configurații politice și, în lanțul acesta trofic, omul devine supraviețuitor, rege și prădător.

Da, alte vremuri! Nu știu ce să fac cu amintirile acelea? Se spune că trecutul trebuie lăsat în urmă. Dar nu reușesc întotdeauna... Și, revenind la povestea Diane, după-amiaza o lua Mitu. Îi urmăream, cu regretul de a nu putea să le fiu alături, cum alergau, ea în căruț și el în spatele ei. Îi însoțeam cu privirea până când deveneau un punct mic-mic pe aleea spre stadion. Apoi, intram în camera de gardă și așteptam. Vorbeam des cu o doctoriță, un om minunat, soția unui politician din perioada aceea. Îi simțeam protecția de mamă iar privirea blândă și cuvântul ei ferm m-au urmărit mulți ani. Într-o seară, când am rămas doar cu asistenta, am urcat la ultimul etaj. Ușa unei încăperi era deschisă și am descoperit pe un birou o mașină de scris. Nu era nimeni, nu se auzea nicio voce. Doar, prin ferestrele deschise, simțeam o boare cu parfum de tei. Am tras scaunul sub mine și am scris...

Se rotesc anotimpurile, înfloresc teii, crepusculul incendiază lumea voastră de adolescenți ca și cum ar ști că de acum, prin clepsidră, se va prelinge nisipul unui pas.

Nici o adiere de vânt nu adună norii de vară, nici un fâlfâit nu vă ridică deasupra clopotului romantic.

În jurul cuvântului sunteți o parte din aripa care plutește spre alt cer. În țara gândului, ideile voastre au structură de basm iar altele, intrări epidermice în universul metamorfozelor.

Întrebați amurgul ce este la stânga neantului sau de ce simțiți uneori gol în jurul ființei, de ce clipele solare sunt de eter sau de ce visele se pot cumpăra.

Întrebați lumina de ce reflectă umbre în irisul vostru sau de ce timpul nu elimină prejudecățile. Când un rest de

lună rășare, de cornul ei vă agățați murmurul și tăcerile toate și, în barca nostalgiei, părăsiți insula Robinsonilor.

Și clipa transfigurată de candoare se oprește atât cât mai poate privi cum visurile vă îngenunchează pe țărături, cum chitarele tremură la atingerea voastră, cum băncile scârțâie de amintiri.

Într-un târziu, cuvintele se adună, și literele se adună și faceți întâiul pas.

Și soarele vostru stă pentru că nu poate opri luna din visare și faceți plajă între gânduri, acolo unde se așază speranța.

Și pentru toate acestea, când se rotesc anotimpurile și înfloresc teii, gândurile fluturilor albi se îndreaptă spre voi... (Etern, romantica adolescență).

Dimineața următoare, cu Diana în mașina unei prietene, am dus eseul la un cotidian. Și, spre marea mea bucurie, a fost publicat.

22 aprilie 2020

*

Deși scurtă, a fost una din cele mai frumoase și definitorii perioade ale vieții mele. Diana creștea și, odată cu ea, se consolida dragostea mea pentru cuvânt care mă catapultă într-o lume creată (conștient sau inconștient) tocmai pentru a-mi anestezia frământările, neînțeleșul, fricile, dezamăgirile. În lumea aceea eram eu, eu cu mine sau cu alții, întotdeauna; alții din care luam fără să știu decât ceea ce aveam nevoie. Era o lume de basm, argintată, în care intram altfel – poate mai bună, poate mult prea mult încărcată cu vis. Și acolo, în lumea aceea am cunoscut fel și fel de oameni. Nu știu nici acum dacă ei au existat cu adevărat așa cum i-am văzut sau mie mi-a plăcut să cred asta. Și astfel, legată la ochi cu un ceva invizibil, mă desprindeam de mine cea reală și scriam noaptea, când

Diana dormea, sau ziua, în parc, când ea urmărea frunzele, sau după-amiezile, la serviciu, când nu aveam pacienți și mă refugiam la mașina de scris de la ultimul etaj. De acolo vedeam turnul de parașutism și-mi imaginam des că sunt în vârful lui și mă pregătesc pentru zbor. În perioada aceea am scris mult – eseu, articole, interviuri, poezie. Le duceam spre publicare la diverse reviste și ziare ale vremii. Au existat oameni care m-au încurajat mult iar eu scriam cu atâta frenezie încât, la un moment dat, chiar mi-am pus problema ieșirii din sistemul medical. Oamenii aceia mi-au înrăurit viața și, indiferent de felul în care timpul ne-a purtat pașii, vor rămâne în mine ca o scânteie fără de care nu aș putea să spun vreodată că recunosc întunericul. După cum, am cunoscut oameni pe care chiar dacă îi știam, i-am aflat cu adevărat, atunci. Obtuzi, mici, cu frustrări și prejudecăți, oameni care mă tratau ca pe un paria pentru că scriam. Și, indiferent de motivele, cu adevărat relevante, care au condus la decizii grele, această atitudine de limitare a libertății, în orice domeniu se exprima, a contribuit la înstrăinarea mea. Îmi amintesc clar ziua în care, cu Diana în cărucior, pe un bulevard în construcție, actual *Chișinău*, m-am dus să iau un interviu directoarei unui *Centru de Sănătate* – recent deschis; preț de două ore am vorbit cu acea doamnă într-o atmosferă specială. Diana gungurea; undeva, în surdină, se auzea Chopin, iar eu notam gândurile directoarei – nu aveam reportofon. Am plecat fericită de acolo, chiar dacă tristețea a venit repede. Și tot atât de clare îmi sunt imaginile zilelor în care mergeam haihui, cu Diana în hamul adaptat pentru a fi mai comod pentru ea. Ne opream în dreptul statuilor, edificiilor, străzilor sau caselor vechi. Eu notam pe carnețel și-i povesteam tot ceea ce vedeam sau citeam. Așa s-a născut articolul *Din nou, cu bastonul prin București*. Zilele treceau, toamna și iarna rămăseseră în urmă. Venise primăvara, cu zâmbetul ei flu și visul trezit de peste tot...